

[Henry L. W. Jensen.]

nale valutastystem blev sat ud af funktion, og vi endte med almindelig varebytning. Det drejede sig under krigen for de andre lande om at få fat på de varer, som vi ville eksportere.

Da krigen holdt op, kom den tredje periode i denne lovs historie. Man havde den almindelige befrielsesoptimisme, troen på, at nu skulle verden blive bedre, det mellemfolkelige arbejde skulle udvides — handelens folk har altid været fredens forkæmpere — og handelssamkvemmet landene imellem forbedres; vi skulle gå over til det, man før den periode, i hvilken vi fik vare-direktoratet, kaldte for den frie vareudveksling, hvor man frit kunne passere grænserne og frit handle med og føre valuta over landegrænserne.

Valutaforholdene under krigen med det store forbrug til uproduktive arbejder medførte en betydelig indenlandsk købeevne, og de valutainkomster, som vi havde den gang, dækkede ikke den import, vi havde brug for. Man forsøgte den gang — det var under venstres regering — at give fri for importen fra England, men kunne ikke opretholde det, fordi vore landbrugsvarer blev solgt for billigt, medens de varer, som vi købte, var for dyre. Derved opstod det, der kaldes for en prisklemme. Vi fik den gang forsynet vore varelagre og vor industri med nyttige og gode varer, og de var tilmed billige, hvad der kom os tilgode under den prisstigning, der senere fandt sted. Vi er nu ved at komme ind i den samme prisklemme på grund af devalueringen, fordi man ikke ved denne devaluering har opnået nogen som helst garanti fra England, som er vor største handelspartner. Da man devaluerede, burde man have krævet visse garantier for, at prisstigningerne på engelske varer ikke fandt sted, uden at vi fik tilsvarende prisstigninger på vore eksportvarer.

Det er den situation, der i øjeblikket er ved at bringe den liberalisme, som vi fra vor side arbejder for, i fare. Følgen er blevet, at vore priser herhjemme skruer sig op i stigende højder og giver stigende omkostningsniveau. Det giver mindre muligheder for konkurrence, og jeg beklager at måtte sige til handelsministeren, at jeg betragter det som en snigende inflation og en ond cirkel; men det berettiger ikke dogmet om opretholdelse af fuld beskæftigelse på industriområdet, da vi, som jeg anførte før, har set de største arbejdsløshedsperioder i vareforsyningslovens tid. Jeg er fuldstændig enig med den højtærede

handelsminister i, at man selvfølgelig her i landet skal arbejde for en så høj beskæftigelse som muligt, jeg er blot ikke enig med ham om vejen dertil. Jeg mener ikke, at den måde, man i øjeblikket administrerer den danske økonomi på, vil være i stand til at sikre den høje beskæftigelse; her vil, som jeg anførte før, skabes det, man kalder for den onde cirkel med et stigende kapløb mellem priser og lønninger, hvorimod man ved forøget import af billige varer fra udlandet ville være i stand til at regulere priserne og arbejdskraften på en sådan måde, at arbejderne blev overflyttet til de produktive eksportindustrier eller de industrier, der er i stand til at bære sig selv.

Loven yder ingen garanti for, at der ikke kan opstå arbejdsløshed. Regeringen har i denne periode, den tredje efter krigen, haft den store medgang, at man har haft stor høst og haft Marshallhjælp. Det ubehagelige for den højtærede minister er, at Marshallhjælpen er et forsøg på at højne det mellemfolkelige arbejde og den mellemfolkelige handel ved tvang udefra. De råvarer til industrien, man har givet fri — og man har været nødt til at liberalisere —, er for så vidt varer, der hidtil har været frie, men man har ikke frigivet på alle de områder, hvor der trænges til frihed.

Jeg hørte, at handelsministeren ved en tidligere lejlighed i det andet høje ting har meddelt, at vi har frigjort størstedelen af vore varer — 34 pct. er det vist af færdigvarer, 58 eller 60 pct. af andre varer, så vi er blandt dem, der har frigivet mest —, og at vi er i den ubehagelige situation, at England ikke behøver at medregne sine statsindkøb ved beregningen af de vare-mængder, der skal liberaliseres. Men her burde den højtærede handelsminister med sit kendskab til sagen og den forbindelse, regeringen har med det engelske arbejderparti, forlængst have bragt den bagatel i orden, så vi kunne have fået vore handelsforhold ordnet på en for Danmark mere gunstig måde.

Den højtærede handelsminister udtalte i det andet høje ting, at Marshallorganisationen har rost regeringen for den økonomiske politik, man hidtil har ført; men det, Amerika efter min opfattelse har gjort, er at rose Danmark for den produktionsforøgelse, vi har haft her i landet som helhed. Det forekommer mig også, at handelsministeren en enkelt gang er blevet hentet til Paris for at høre, hvorledes man der så på liberaliseringen. Man skal ikke lade sig vildlede af Englands forsøg på fortsat socialisering og viderebringe det her i lan-